
Tisková zpráva, 15. března 2024

Projekt Art Space Unlimited

Jak mohou umělecké instituce budovat silné komunity?

Pětice evropských neziskových uměleckých organizací se spojila v projektu *Art Space Unlimited* s cílem vytvořit prostor pro sdílení, aby se od sebe navzájem učily a hledaly nové způsoby, jak se otevřít komunitám, které mají ztížený přístup ke kulturnímu životu. Projekt tvoří organizace La Escocesa (Barcelona, Španělsko), OFF-Biennale Budapest (Maďarsko), < rotor > (Graz, Rakousko), Shtatëmbëdhjetë / Foundation 17 (Priština, Kosovo) a tranzit.cz / bienále Ve věci umění (Praha, Česko). Spojuje je snaha propojovat současné umění s edukačními a mediačními projekty skrze angažované výstavní projekty nebo umělecké rezidence a poskytují tak prostor a platformu místnímu obyvatelstvu.

Každá z pěti organizací oslovuje svoje publikum, umělce a umělkyně i odbornou veřejnost odlišnými metodami a přístupy – od celoročních výstavních programů a diskurzivních akcí až po výstavy a pravidelné umělecké rezidence. Svou roli hraje také místní společenské a jazykové prostředí i kulturní politika. Díky projektu *Art Space Unlimited* budou tyto zkušenosti sdílet a připraví sérii mediačních akcí pro veřejnost, která bude úzce propojená s jejich uměleckým programem a pomůže organizacím rozšířit program o komplexnější a propracovanější formáty mediace založené na empatii, participaci a vzájemném porozumění. Instituce se tak stanou více relevantními pro návštěvnictvo s omezeným přístupem k současnému institucionalizovanému umění a zároveň vyvinout postupy mediační praxe, které si budou moci osvojit a přizpůsobit i

další organizace napříč Evropou. Završením projektu pak bude vydání společné publikace, která bude k dispozici odborné veřejnosti v šesti jazycích.

Prostor **Shtatëmbëdhjetë** byl založen v roce 2018 a je aktivní ve všech regionech Kosova. Snaží se povzbudit a motivovat osoby všech genderů k zapojení se a přispívání do komunitního a veřejného života prostřednictvím kultury, vzdělávání a aktivismu. Hlavní programy nadace zahrnují umění a vzdělávání, kulturní aktivismus a prostředí a realizuje je v rámci třech odlišných prostorů. V průběhu celého roku Galeria 17 využívá umění jako katalyzátor pro nahlížení zásadních témat, ať už v rámci čtyř výročních výstav, nebo každoročních navazujících akcí, jako jsou May Classes či Pop-up Art Week. V rámci projektu *Rezidenca 17* pořádá rezidence pro spisovatele*ky, výzkumníky*ce, vědce*kyně a další profesionály*ky. Kromě prostoru pro individuální práci Shtatëmbëdhjetë aktivně organizuje komunitní akce a programy, podporuje spolupráci a rozvoj dovedností. Projekt *Space 17* přes den funguje jako prostor pro co-working, navečer se pak proměňuje v kulturní centrum s širokou paletou akcí jako, jsou přednášky umělců*kyň, hudební vystoupení, workshopy, večery poezie a feministické diskuse.

OFF-Biennale Budapest vzniklo v roce 2024 jako občanská iniciativa s cílem vytvořit platformu pro progresivní a kritickou kulturu a posílit místní nezávislou uměleckou scénu. Od roku 2014 OFF-Biennale pořádá pravidelné umělecké akce ve formátu bienále založeném na široké spolupráci mezi místními aktéry a mezinárodními partnery. Prostřednictvím svých rozmanitých aktivit se OFF-Biennale snaží přispívat k veřejnému diskurzu představováním naléhavých sociálních, politických a ekologických otázek se záměrem posílit kulturu demokracie prostřednictvím umění. OFF-Biennale je v současné době ve fázi příprav svého dalšího ročníku, který se uskuteční v květnu až červnu 2025. Ústřední myšlenkou nadcházejícího ročníku je vrátit do svobodné kritické debaty pojmy, jako je bezpečnost, bezpečí nebo mír, které si v posledních letech přisvojila tamní pravicová politická reprezentace. Prostřednictvím současného umění přináší OFF-Biennale do společnosti kritické, teoretické a

sociální praktiky a modely založené na důvěře, sdílení a solidaritě, a vytváří tak opozici vůči dominantní autokracii, uzavírání hranic a xenofobii. Program bienále bude probíhat především v Budapešti a zahrne také participativní projekty se zapojením místních komunit Romů a osob LGBTQAI+, dětí a dalších aktérů místní kulturní sféry. Paralelně s místně ukotveným programem bude OFF spolupracovat na mezinárodních projektech s partnery v Evropě i mimo ni, aby podpořilo činnost maďarských umělců a kurátorů za hranicemi Maďarska.

Program **výstav a komunitních aktivit centra současného umění < rotor >** v Grazu se zaměřuje na sociální, politické, ekologické a ekonomické otázky současnosti. Pod touto hlavičkou produkuje a prezentuje především vizuální umění a poskytuje tak důležité podklady k diskusi a zprostředkování současného umění široké veřejnosti. Základními prvky filozofie < rotor > jsou podpora spolupráce a akce zaměřené na síťování. Jeho snaha tkví nejen ve vytváření sítí v oblasti umění, ale také ve vykročení za jeho hranice. Dalším podstatnou složkou jeho činnosti je pak hledání uspokojivého způsobu spolupráce a možnosti podílet se na uměleckých procesech pro širokou veřejnost nebo pro konkrétní cílové skupiny. Veřejný prostor je pak pro < rotor > stěžejním prostředím, kde uskutečnit umělecké aktivity. Vykročení ven za zdi klasického uměleckého prostoru přivádí veřejnost do kontaktu s uměním a díky tomu se rozšiřuje i publikum. Od svého založení v roce 1999 udržuje < rotor > hustou síť umělců*kyň i organizací napříč Evropou i mimo ni. Mezi nejsilnější vazby patřily už od počátku ty se střední a jihovýchodní Evropou.

Bienále Ve věci umění je projektem iniciativy pro současné umění tranzit.cz, která byla založena v roce 2002 jako součást středoevropské sítě tranzit.org. První ročník přehlídky se konal v roce 2020 v Praze. Bienále se etablovalo jako prostor pro hlasy a perspektivy, které jsou v hlavním proudu veřejného diskurzu často opomíjené. V rámci svých rozličných aktivit se tranzit.cz dlouhodobě pracuje s uměleckým kolektivem Prádelna, jehož členky spojuje zkušenost s bezdomovectvím. Organizace tranzit.cz také kontinuálně podporoval aktivity

radikální sociální pracovnice Barbory Bažantové v oblasti severních Čech v litvínovském Janově, kde žije početná romská komunita. Aktuální ročník bienále Ve věci umění se uskuteční od 14. června do 29. září 2024. Pod kurátorským vedením Katalin Erdődi a Aleksei Borisionoka bude nadcházející přehlídka zkoumat témata venkova jako prostoru společenské změny, historie a budoucnost dělnických hnutí a příběhy společenských nepokojů a sociálních a politických změn, které ovlivňují životy lidí ve střední a východní Evropě.

Centrum **La Escocesa** je rezidenční centrum pro umělce a prostor pro současné výtvarné umění, které je kolektivně vedené sdružením umělců a umělekyní Asociació d'Idees EMA. La Escocesa se zaměřuje na podporu umělců*kyň a kulturních pracovníků, kterým nabízí prostory pro tvůrčí práci a zdroje na rozvoj jejich projektů. Vedle bezplatných akcí pro veřejnost, open callů a vzdělávacích aktivit také poskytuje ateliéry a dílny pro více než 30 rezidenčních umělců. Jakožto prostor obývaný uměleckou komunitou není La Escocesa aktivní pouze v oblasti přípravy prezentace uměleckých výstupů, ale i v budování pečující sítě, mezigenerační výměny znalostí a zkušeností, a hledání nových způsobů rozvoje kulturních institucí. Centrum je vedeno pomocí horizontálně tvořené kolektivní struktury, což zajišťuje aktivní účast umělectva na podobě instituce. La Escocesa, jakožto feministická instituce, vychází ve své práci z intersekcionalních, emancipačních, kooperativních a inkluzivních pozic, které stojí na udržitelnosti, experimentování, spolupráci a rozvoji komunitních uměleckých projektů.

Odkazy

- + <http://cz.tranzit.org>
- + <http://offbiennale.hu>
- + <http://laescocesa.org>
- + <http://foundation17.org>
- + <http://rotor.mur.at>

Kontakt

Max Dvořák

max@tranzit.org

+420 606381616

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenese odpovědnost.

**Co-funded by
the European Union**